

Berilo Jugoslovanskega Odbora iz Italije

BORZOVICA

POŠILJA: IVAN UČENIKOV - KAIRO, RUE MANSHAET EL MAHRANI ŠT. 5

Srednji vrtod

Št. 41142

1. avgusta 1942.

Rusija in Japonska

7. decembra 1941 so japonske armade nenadoma in brez vsake vojne napovedi napadle ameriške in angleške posesti v južnem delu Tihega oceana. Napadi japonske vojne mornarice in letalstva se niso prav nič ozirali na nevarnost, ki pretijo Japonski v njeni severni sosesčini, v Sibiriji. Japonska zasedba Hong Konga, Filipinov, Singapura in ostalega zavezniškega otočja je bila izvršena razmeroma hitro. Ali, če si hoče japonski cesar zavarovati zasedena ozemlja za čim daljšo dobo, je vsekakor potrebno, da utrdi svoje novo takozvano Veliko Vzhodno Azijo. Ta utrditev, ki pa bi jo bilo treba izvesti v najkrajšem času in vsekakor še poprej, kakor pa bi bili zavezniki v stanju izvršiti protinapad, obstoji predvsem v tem, da Japonska uredi svoje račune z ruskim medvedom, ki jo nevarno ograža na severnem področju.

V preteklosti so Japonci napad na Rusijo pripravljali kot dogodek, ki naj bi se izvršil v daljši prihodnosti. Danes pa je napad na Rusijo velika japonska strateška nujnost.

Japonske vojne sile so po dogodkih zadnjih 8 mesecev razkropljene po izredno razsežnih področjih. Stiki z armado so zelo dolgi in prometne zveze stalno ogrožane. Vse to pa Japonske ne more odvrniti od namere, da se ne bi spustila v rusko pustolovščino. Dolge priprave za vojno, ki jim je pomagal ves svet z nakupovanjem japonskega blaga, omogočajo danes Japonci, da bi mogla istočasno voditi vojno v Indijskem oceanu in na sibirski meji. V Mandžuko-u, ki je nekaka japonska kolonija, vzdržuje Japonska zadostno armado in tudi letalstvo razpolaga s 1500 letali. Tu so na licu mesta Japonci zgradili potrebne letalske tovarne, in tudi ostalo vojno industrijo so organizirali tako, da je vojska v Mandžuko popolnoma neodvisna od dobav iz japonskega otočja.

Japonska armada v Mandžuriji (Mandžuko) je bila izvežbana samo za operacije proti Rusiji. Sestavljajo jo vojaki iz severnih predelov japonskega otočja. Na ta način so Japonci postavili na rusko mejo čete, ki so v svoji domovini živele pod podobnimi pogoji, kakor pa jih nudi Sibirija. Svojo mandžurijsko armado čuvajo Japonci z največjo ljubosumnostjo. Ko so Japonci doživljali na Kitajskem težke nesreče s kitajsko armado, so pošiljali vsa pojačanja izključno samo iz Japonske same in se mandžurijske-japonske armade niso dotaknili, da bi na ta način obdržali to armado nedotaknjeno za podvige v bližnji bodočnosti proti Rusiji.

Japonske sile v Mandžuriji cenijo strokovnjaki na 30 divizij, t.j. približno pol milijona mož. Po nekaterih vesteh pa so Japonci to armado še znatno pomnožili.

Nastaja vprašanje, kdaj bodo Japonci napadli? Zelo verjetno je, da je ura napada določena za čas, ko bodo Rusi na zahodu čimbolj zaposleni z Nemci. Japonska strategija zapoveduje napad šele takrat, ko je japonski generalni štab zanesljivo prepričan, da ima jo japonske sile ogromno premoč nad nasprotnikom.

Tudi Rusi seveda niso nikdar prezrli japonske nevarnosti in so se na njo dolga leta pripravljali. Podrobnosti teh priprav so več ali manj neznane. Ruski Daljni vzhod je kos sveta na svetu, ki je mogoče najbolj tajinstven. Različne informacije so prihajale od časa do časa v tujino, ali še noben zapadni vojaški strokovnjak ni mogel z vso točnostjo oceniti vojaškega položaja v Sibiriji. Ogromno področje ruske zemlje, ki se razteza od Bajkalskega jezera do Beringove ožine je še vedno velika zagonetka, ki bo verjetno tudi taka ostala. Deželo ne pokrivata samo led in sneg devet mesecev v letu, pač pa tudi najstrožja ruska čuječnost. Sibirija ima okrog 13 milijonov prebivalcev. Tu se razvrščajo pragozdovi, močvirja, stepe in ogromna gorovja.

Carska Rusija Sibiriji ni posvečala skoro nobene pozornosti, razen s tem, da so v to tako zasovraženo pokrajino odpravljali zlasti vse tiste ruske izobražence, ki so bili carski ruski gnilobi na poti. Vsi veliki ruski duhovi so se seznanili s sibirskimi za-

pori in taborišči. Sovjetska Rusija pa je v zadnjih 13 letih vso neizmerno Sibirijo spremenila v eno samo trdnjavo.

Glavni organizator te ogromne trdnjave in eden najbolj tajinstvenih mož vsega vzhoda, je bil maršal Blücher. To je isti mož, ki je pod imenom Galen pomagal maršalu Čang-Kai-Šek-u, da izvede narodno revolucijo na Kitajskem. L. 1929. je Blücher prejel zapoved Stalina, da organizira močno sovjetsko armado na Daljnem vzhodu. Blücher, ki je eden najpomembnejših vojaških organizatorjev, je zavrzel misel, da bi na Daljnem vzhodu zgradil neko vrsto Maginot-jeve linije. Nasprotno izbral si je posebno področje, ki naj bi služilo totalni obrambi. V to področje je polagoma vključil vso Sibirijo. Zlasti pa je Sibirijo napravil kot področje, ki je v vsakem pogledu popolnoma neodvisno od zahodne Rusije. Ruske armade, ki so razvrščene v dolžini vse ogromne meje se morajo preživljati z zalogami, ki jih daje dežela. Vojaki sami obdeljujejo zemljo, izdeljujejo svoje orožje, kopljejo premog in rafinirajo nafto. Na višku svojih uspehov je maršal Blücher l. 1938. izginil. Od tega časa se o njem nič več ne govori.

Eden izmed ameriških časnika, ki so bivali v Rusiji je pri neki priliki razgovorjal s sovjetskimi diplomatom in ga zlasti pobaral o eventualni vojni med Rusijo in Japonsko. Na to vprašanje je sovjetski diplomat odgovoril tole:

"Japonci bodo poskušali istočasno na več krajih porušiti zlasti Transsibirsko železnico. Poskušali bodo tudi izločiti iz borbe trdnjavo Vladivostok in to še poprej, predno bi naši bombniki zamogli uspešno napasti napadalca."

"Kakšni so vaši izgledi za uspeh?" je vprašal ameriški časnika ruskega diplomata.

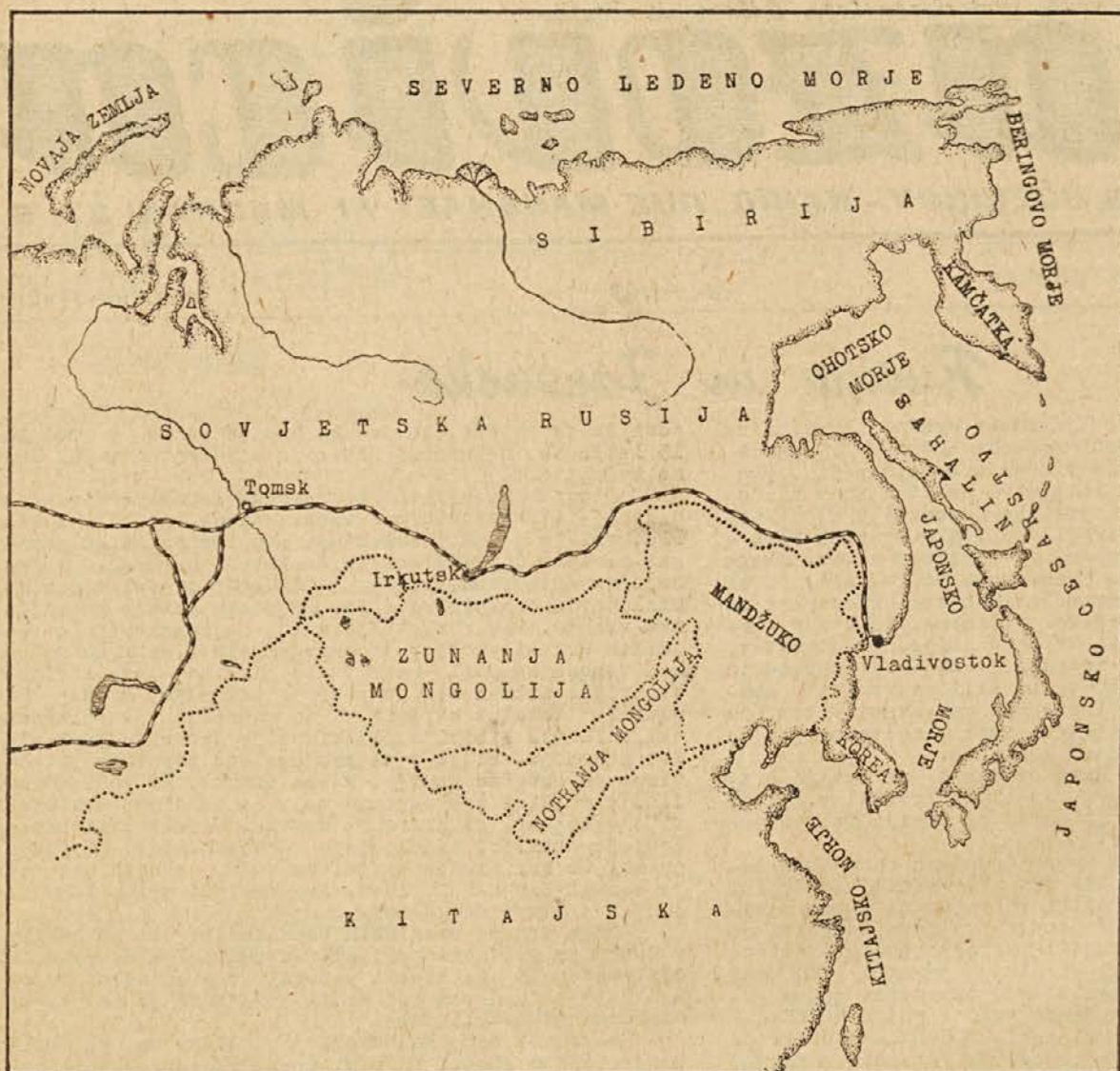
"To je odvisno od tega kdo bo prvi napadel" je odgovoril diplomat s tajinstvenim nasmehom.

Gotovo pa je, da Rusija kljub sedanjim težkočam z Nemci na zahodnih svojih mejah, sibirskega bojišča ni oslabil. Rusija je svojim sovražnikom premnogokrat dokazala, da so bile njene vojaške priprave na vseh bojiščih kos sovražniku. To dobro vedo tudi Japonci, zato je njihovo zadržanje v pogledu Rusije tako zelo previdno. Japonci pa vedo še nekaj. Ruska letališča so komaj dve uri letenja oddaljena od najpomembnejših japonskih industrijskih in gospodarskih središč. Znano je, da so japonska mesta zgrajena največ iz lesenih, lahkih zgradb. Nekaj par sto ruskih letal in Japonska bi bila eno samo ogromno pogorišče. Pa še nekaj je Japoncem dobro znano. Oni vedo, da je Amerika poslala velike letalske sile v Alasko, od koder je za dober mačji skok dosegljiva Sibirija in njena velika letališča, ki bi bila Amerikancem na razpolago.

S tem seveda ne mislimo napovedati, da Japonci ne bodo napadli Rusije. Nasprotno, to je za Japonce neobhodna potreba. Japonci namreč prav dobro vedo, da bodo prišli takoj na vrsto čim bodo zavezniki s Prusijaki opravili. Zmagovita Rusija pač ne bo gledala Japoncev, da jo napadejo v času, ko bo mir v Evropi zajamčen. Boj med Rusijo in Japonsko je neodklonljiv; kdaj bo udarila ura pa je nemogoče napovedati. Mnogo pa bodo k temu pripomogli dogodki vojnih operacij v evropski Rusiji.

Napad Japonske na Sovjetsko Rusijo, izgleda na prvi pogled kot nepovoljen za skupno zavezniško stvar. V resnici pa bi tak napad za celoto ne bil neugoden. Nasprotno Amerikanci bi si ga iz srca želeli. Tudi Angležem bi to mogoče godilo. Rusiji, ki že danes prenaša največje žrtve za skupno zavezniško stvar bi novo bojišče gotovo ne prišlo, zato si tudi Rusi sami prizadevajo, da bi japonske obračune čimbolj zavlekli. Na drugi strani pa je tudi res, da bi japonski poraz imel za razvoj svetovne vojne ogromen pomen. Vsa ogromna bogastva, ki jih predstavljajo ameriške, angleške in nizozemske posesti bi bila zopet na razpolago zaveznikom in bi vojno gotovo skrajšala.

(Glej tudi zemljevid na 2. str.)

Sibirija je del azijske Rusije, ki pokriva severni del azijskega kontinenta. Meri okrog 12 milijonov kv.km., t.j. več kakor pa Evropa. Obdana na severu od Severnega ledenega morja je Sibirija na jugu ograjena z višinskimi Srednje Azije. V splošnem je Sibirija mogočna planota z višinami komaj 400 m nad morjem. Vegetacija se deli v tri glavne zone: na severu je ledeno področje, tundre, t.j. po zimi sneg in led, poleti pa se vse področje spremeni v ogromna močvirja. Drugo ogromno področje zavzema 300 milijonov hektarjev gozda. Na jugu pa se razprostirajo ogromne stepe s črno zemljo, ki jih Rusi počasi spreminjajo v rodovitna polja. V Sibiriji živi približno 13 milijonov ljudi, od katerih je 850000 domačinov, Samojedov, Ostjakov in Burjatov. Najvažnejša mesta so: Omsk, Tomsk, Irkutsk, Krasnojarsk in Vladivostok. Prebivalci so ribiči, lovci in gozdarji. Sibirija je bogata na dragih kovinah. Najvažnejša prometna žila je transsibirska železnica, ki je dolga 8.700 km.

KAKO JE NA RUSKEM ?

Pred časom se je vrnil iz Rusije znanec, ki je kot časnikar preživel nekaj mesecev v sredi junaškega ruskega naroda. Radovedni tovariši so ga seveda takoj vzeli v roke in hoteli zvedeti, kaj se vse dogaja v prostrani batuški Rusiji. Med drugim je povedal tudi tole:

Potnik, ki prvič zaide na vzhod, je stalno pod vtisi tistega, kar se je kar samo po sebi nakopičilo v njegovi bujni domišljiji. V sredi Kavkaza, v Tiflisu sem pričakoval, da bom na ulicah srečaval same zaskrbljene obraze. Bojišče ni posebno oddaljeno in prusijaški cilji so obrnjeni v prvi vrsti proti kavkaškemu petroleju. V resnici pa je bilo čisto drugače. Po ulicah georgijske dežele so se prelivale množice moških in žena s prožnimi koraki, z nasmehom in veselostjo na obrazih.

Kavkaški kmet je naravnost veličanstven. Očlovek bi dejal, da je narava obdarovala prebivalce te bogate in lepe dežele z vsem, kar je imela v svojih zalozah. Ogromna žitna polja valovijo vse dokler nese pogled. Težko klasje se pripogiba skoro do tal. Na drugi strani se razprostirajo njive ogromnih razsežnosti posajene z najrazličnejšo zelenjavo in obdelane z vso skrbnostjo. Prečkali smo obsežen gozd, ki zavzema dobršen del Kavkaza. Krasna, ogromna drevesa iglavcev in listovcev so se vrstila na deset in deset kilometrov daleč.

V Tiflisu nas je pričakoval georgijski guverner. Že na samem letališču so nam priredili bogato gostijo.

"Kaj pa prebivalci, ali niso bili vznemirjeni zaradi Vaše prisotnosti?" je vprašal eden izmed tovarišev.

"V vsakem slučaju tega prebivalci ne pokažejo. Kljub naši zapadnjaški zunanosti, ki se je vidno izražala med pestrostjo georgijskih narodnih noš, smo ostali skoro neopaženi. Na ulicah se nihče ni oziral za nami. Vsakdo je imel v mislih svoja lastna opravila. Vojska in njeni dogodki prihajajo najbolj do izražaja v marljivosti, discipliniranosti in resnosti njenih prebivalcev.

"Ali je res, da oblasti posebno pazijo na vsako kretnjo tujcev?" je poizvedoval radovedni tovariš.

"Tega bi v resnici ne mogel zatajiti. V Kazanu me je policija prišla samo zato, ker sem govoril po angleško. Ali kakor hitro sem pokazal svoje papirje, so me izpustili in se vljudno oprostili. Nekoč sem se kopal v Volgi. Komaj sem udaril nekaj zamahov, že me je z brega poklical policaj in zahteval, da se legitimiram. H sreči sem imel papirje v obleki, ki je ležala na bregu... Vsa ta previdnost pa je v polni mari upravičena. V sovjetski Rusiji peta kolona ne obstoji."

"Kaj vas je najbolj iznenadilo v Rusiji?"

"Predvsem umetniški talenti ruskega naroda. Da, vsi vemo, da so Rusi že po vsem svetu znani po svojih vojnih podvigih in naravnost legendarnem junaštvu. Znani so tudi po svoji delavni vztrajnosti in visoki morali, ki je ojeklenila njihovo odpornost. Ali ruska umetnost je bila zame največje razodetje. V operi v Moskvi sem gledal balet, ki je v vsem svetu gotovo edinstven in bo tudi tak ostal. Kroji plesalk in scenerija, kakor tudi sama izvedba, vse je bilo tako dovršeno, da ne bom tega nikdar več pozabil. V Kubješu sem videl ples otrok, ki so bili oblečeni kot mlade vile. To je bil resničen visoko umetniški užitek. V Baku-u sem prisostvoval domačim kmečkim plesom. Nekaj nebeškega! Kozaki so nam pokazali svoje izbrane predstave, ki niso prav nič zaostajale za drugimi ruskimi umetninami.

"Kakšni so življenjski pogoji v današnji Rusiji?"

"Življenje je zelo težko, posebno če ga primerjamo z načini življenja zahodnega Evropeca. Rusi so zavrgli vse razvade, ki smo jih mi navajeni. Ali priznati je treba, da je predvsem trdo življenje ruskega človeka vzgojilo, da z lahkoto prenaša sedanje vojne težave. Ruski človek se z isto hrabrostjo bojuje na bojišču, kakor v tovarnah vojnega materiala. Delavstvo se v polni mari zaveda visoke vrednosti delavne sile, ki bo odločilna za končno zmago in zato ruski delavci delajo noč in dan. Vlada jih nagraduje z odlikovanji."

(Konec na 4.str.)

SLAVA PEŠADIJE KR. GARDE

(NAŠA SLIKA: ODPOSLANEC NJ. VEL. KRALJA, G. POLKOVNIK RAKIĆ PRI PREGLEDU BATALJONA KR. GARDE.)

Že nad 100 let praznuje na današnji dan pešadija Kr. garde svojo krstno slavo. Krstna slava je sim-

bol srbstva. V splošnem praznujejo izmed vseh pravoslavcev - samo Srbi krstno slavo, ali z drugimi bese-

dami, s slavo praznujejo srbske družine svojega hišnega patrona. To praznovanje prehaja iz roda v rod in ima v srbstvu mogočno tradicijo. Praznovanje hišnega patrona je zvezano z velikim družinskim slavljem. Ta dan tudi najskromnejša srbska hiša postavi na mizo vse, kar hiša premore. To je približno tako, kakor praznovanje velikonočnih praznikov pri nas med Slovenci. H krstni slavi povabi hišni gospodar vse svoje najbližje sorodnike, prijatelje in znance. Obisk družine, kjer se slavi krstna slava je obvezen za vsakega povabljenca ali tistega, ki misli, da mu je v dolžnost, da pride čestitat družini krstno slavo.

Krstne slave pa ne slavi samo posamezne srbske družine, pač pa tudi razna društva in ustanove. Ker je bila v srbskem narodu vojska vedno živo povezana z narodom, je seveda tudi narodna vojska prevzela ta lep domači običaj. Vsaka edinica jugoslovanske armade je slavila ob določenem času svojo krstno slavo. Navadno je bil za krstno slavo izbran posebno pomemben datum dotičnega polka, ki se je na ta dan v svoji zgodovini posebno proslavil na bojnem polju.

Krstno slavo vsaki vojni edinici čestita sam Nj. Vel. Kralj, ravnotako pa tudi vojni minister in ostali visoki vojaški dostojanstveniki. V domovini je Nj. Vel. Kralj osebno čestital slavo svoji gardi.

Za mlade jugoslovanske junake ima krstna slava pa še poseben vzgojni pomen. Ob tej priliki se ponovijo v duhu vse vojaške vrline iz slavne preteklosti, obenem pa se obnovijo tudi zaobljube vernosti Kralju in domovini.

Naši mladi slovenski fantje bodo letos prvič slavili svojo gardijsko slavo. Z njimi pa bodo tam v bosenskih in črnogorskih planinah slavili krstno slavo pešadije kr. garde tudi gardisti vojvode in generala Draže Mihailovića.

V kolikor smo informirani bodo ob priliki krstne slave obiskali naše junake na položajih vsi jugoslovanski odličniki, ki zastopajo našo državo na Bližnjem vzhodu. Tako bo tudi ponovno manifestirana skupna vez z njimi, ki so poklicani, da nam zopet osvobodijo domovino.

Tako junakom v domovini, kakor tudi vam, dragi gardisti, čestita krstno slavo tudi JUGOSLOVENSKI ODBOR IZ ITALIJE in z njim vsa jugoslovanska kolonija na Srednjem vzhodu. Da bi vam bilo srečno!

Položaj u Slovenačkoj

Prošlo je 15 meseci otkako se naš narod nalazi pod krvavom čizmom svoga vekovnog neprijatelja. Kao i ranije u toku istorije, i ovog puta dušmanin naše rase nastoji da nas istrebi koristeći u tom cilju sva sretstva koja mu stoje na raspoloženju. Nikada toliko nevine krvi nije proliveno u tako kratkom vremenu. Od Triglava do Vardara nižu se beskrajni grobovi; Crkve su upotrebljene za gubilišta u masi, a kuće za lomače. Umesto leja sa cvećem po nekada kitnjastim vrtovima nižu se grobovi. Umesto rodnog voća po drveću vise tela nevine naše braće i sestara, dok se Drava, Sava, Drina i Dunav crvene od bratske krvi. Otkako se otopio led na ovim rekama, zabranjeno je kupanje i uzimanje vode u bilo koju svrhu, jer njima plove hiljade raspalih leševa.

Po svom starom političkom receptu neprijatelj i ovog puta nastoji da unese nepremostiv razdor medju Srbe, Hrvate i Slovence, koristeći se pri tome uslugama plaćenih izdajnika; štedeći Hrvate, on se sa nama pamćenom žestinom i divjaštvom okomio na Srbe i Slovence. Njegova namera je svakako da prvo svrši sa najotpornijim elementima našeg naroda pa da se zatim okrene i protiv Hrvata, ukoliko ih bude preostalo posle masovnog odašiljanja na ruski front i na pripadni rad u Nemačku. O strahovitim patnjama srpskog naroda pisali smo više puta, ali je situacija naše braće u Sloveniji dosad bila manje poznata našoj javnosti. Primili smo pre kratkog vremena iz Slovenije podatke, koji će svakako izazvati gnušanje i revolt celog civilizovanog sveta. Neprijatelj nastoji da u što bržem vremenu slomi svaki fizički i duhovni otpor slovenačkog naroda i ovu mrtvu stražu Jugoslavi-je za uvek uništi. Ono što mu nije uspelo da postigne propagandom i zakulisnim sretstvima u toku vekova gospodarenja Slovenijom, neprijatelj nastoji da ostvari danas ognjem i mačem.

Slovenijom upravljaju dva bandita: Italijanski komesar Grazioli i nemački namesnik Ueberrajter. Svaki od njih dobio je određene ruke od svoje vlade u izvršenju zadatka koji im je poveren. Zadatak je da se Slovenija poitalijani odnosno ponemči iz krajeva pod nemačkom upravom. Stotine hiljada Slovenaca proturani su u Hrvatsku, ali ih je otuda Pavelićeva banda prebacila u Srbiju, gde su primljeni kao prava braća. Druge stotine hiljada transportovane su negde u Nemačku i o njihovoj sudbini ništa nije poznato. Samo oni Slovenci koji su članovi "Hajmatbunda" u severnoj Sloveniji, dobili su dozvolu da mogu ostati u zemlji, ali sa ograničenim građanskim pravima. U "Hajmatbund" se primaju samo oni Slovenci koji mogu da plate masna mita nemačkoj policiji i odreknu se svoga materinjeg jezika. Sve svesno činovništvo, sveštenici, profesori i učitelji i najistaknutiji građani proturani su ili su u koncentracionim logorima, ukoliko nisu streljani. Crkve su bile dugo vremena zatvorene a zatim su ponova otvorene ali pod uslo da se služba božja vrši na nemačkom jeziku. U tom cilju dovedeni su nemački sveštenici. Razume se da se narod tome odupro, ali su Nemci počeli da primenjuju krvave represalije. Tako je u selu Šent Pavlu došlo do gužve u crkvi gde je narod protestovao protiv nemačkog sveštenika. Ovaj je pozvao telefonom policiju koja je korbačima naterala žene u crkvu, a muškarce pohapsila, ukoliko nisu uspjeli da se spase u šumu. Kanonik dr. Žagar, 60-godišnji starac, odbio je da napusti hram u selu Nova Crkva kod Celja i zabranio nemačkom svešteniku da udje u crkvu. Na ovo je uhapšen, strahovito tučen i mučen. Vezanog za noge nemački policajci vukli su ga po dvorištu policije, sve dok ga nije udarila kaplja. Posle su ga dotukli.

Veliki broj uglednih slovenačkih javnih radnika
(Nastavlja se na 4 str.)

Izpod domačega latnika

ZARADI ODSOTNOSTI UREDNIKA smo izdali pričujočo številko kot dvojno številko. Naslednja številka izide 15.t.m., kar naj naši čitatelji blagovolijo upoštevati.

DVA VELIKA SLOVENCA sta zapustila ljubljeno slovensko zemljo, kakor poročamo v izrezkih "JUTRA" na drugem mestu. "JUTRO" je obema posvetilo zasluženo spoštovanje. Zaradi razmer, ki vladajo v Sloveniji pa so zlasti izostale zgodovinske ugotovitve, da sta bila namreč oba velika Slovenca, tudi velika Jugoslovana. Naš rojak dr. Gustav Gregorin je bil član JUGOSLOVANSKEGA ODBORA za časa prve svetovne vojne in je s svojim globokim znanjem in veliko energijo mnogo pripomogel na mirovnih konferencah in raznih mednarodnih sestankih, da je bila upoštevana jugoslovanska volja. Drugi veliki Jugoslovani so bili prof. dr. Fran Ilešič, o katerem "JUTRO" seveda tudi ni smelo povedati, da je bil iskren pobornik jugoslovanske misli in njen odlični apostol. Oba velika Slovenca nista doživela ponovnega vstajenja velike Jugoslavije, ki sta jo tako ljubila in ji udano služila. Naj jima bo lahka domača slovenska zemlja!

GIORNALE D'ITALIA priznava, da so utrpeli Lahi na balkanskem bojišču zelo velike izgube. Posebno težke so laške izgube v bojih s četniki generala Mihajloviča, tako toži laški list. V nadaljnjih izvajanjih sprašuje list javnost: "Zakaj mora še vedno toliko laških vojakov umreti na Balkanu?" Odgovor pač ne more biti težak. Lahi bodo umirali na Balkanu na debelo vse dotlej, dokler bo samo še ena laška butica na tej naši zemlji.

NOVI VELIKI USPEHI VOJVODE DRAŽE. V zahodni Bosni je vojvoda izvajal ponovne zmage. Sami ustaši priznavajo v svojih poročilih, da se boji še vedno nadaljujejo. Tudi Lahi priobčujejo v "Corriere della Sera" svoje junaške doživljaje s srbskimi četniki, o katerih pravijo, da so najnevarnejši nasprotniki. Iz Julijske Krajine prihajajo vesti, da je mnogo slovenskih fantov zbežalo na Snežnik in da so se združili s četniki, ki operirajo na Notranjskem. Posebno močna skupina slovenskih četnikov je na obronkih Gorskega Kotarja v neposredni bližini Delnic. Prav v zadnjem času se je na laški strani Triglava pojavila zelo drzna in številna skupina slovenskih fantov. Na tej strani ogrožajo slovenski četniki zlasti obe železniški progi Gorica-Jesenice in Trbiž-Beljak. Laško poveljstvo v Trbižu in Tolminu sta odposlali večje vojaške kontingente v triglavsko pogorje.

NOVE ŽRTVE V SLOVENIJI. Neznanci so ubili v vasi Prečna domačega župnika. To se je zgodilo 16. junija. Istega dne pa je bil ubit tudi kaplan iz Hinj. Lahi so zaradi tega streljali 4 slovenske talce.

SLOVENCE LAHI STRELJAJO KAR NA DEBELO. V zadnjem času v Sloveniji strašno naraščajo streljanja Slovencev. Nekateri neodgovorni komunistični elementi pod vodstvom tujcev in brez vsakega smotreneza in organizacijsko pripravljenega načrta pobijajo ljudi, ki so jim na poti, ali pa tudi samo zato, da pokažejo svojo bojevitost. Lahi za take pokolje ne izbirajo talcev iz vrst napadalcev, pač pa padajo pod strel vedno le zavedni Slovenci, ki jih Lahi sproti pobirajo po hišah. Ti Slovenci nimajo z napadalci nobene zveze in vendar morajo polagati svoja življenja kot talci. Upravičeno smatrajo nevtralni krogi, da počenjajo Lahi te zločine, da bi iztrebili Slovence.

PROTIFAŠISTOVSKI TISK V SLOVENIJI. Naši bratje Slovenci so prav dobro založeni s protifašistovskim tiskom, ki seveda ni v oblasti fašistovske cenzure. Samo v Ljubljani imajo 9 tednikov, ki redno in stalno obveščajo Slovence o vseh važnejših dogodkih. Tudi v Juljsko Krajino prihajajo ti listi, kar dela Lahom seveda mnogo preglavico.

NOVI DUHOVNIKI. Novo mašo so peli: Alojzij Duhovnik iz Preske, Karel Erjavec iz Višnje gore, Franc Kozjak iz Smlednika, Ivan Markič iz Naklega, Anton Mušič iz Mengša, Maks Očepek iz Komende, Jožef Ogrinec iz Sv. Gregorja, Jožef Pelan iz Št. Vida pri Vipavi, Franc Pustotnik iz Sel, Ivan Remškar iz Brezovice, Ludvik Sivc iz Mošenj, Martin Tavčar iz Stare Oselice, Ladislav Tomazin iz Tržiča, Anton Trdan iz Ribnice in Franc Vrolih iz Sp. Polskave.

V ZAGREBU JE PROMOVIRAL za doktorja vsega zdravilstva sin nadučitelja, g. Cvetko Vuga. Na ljubljanski filozofski fakulteti pa je diplomiral g. Mirko Mahnič iz Bohinja.

V LJUBLJANI SO LAHI UVEDLI ŠOLSKI PATRONAT. Kakor vse druge fašistovske blagodati, tako so sedaj Lahi s posebno uredbo proglasili uvedbo šolskega patronata na ljubljanskih šolah. Šolski patronat ima namen, da v

novi pokrajini čim bolj podpira italijanizacijo mladine.

RAZLASTITVE V NAŠIH KRAJIH. Laške vojaške oblasti so razglasile tako v Ljubljanski pokrajini, kakor tudi na ozemlju Julijske Krajine razlastitve zemljišč, ki jih smatra vojaška oblast, da so potrebne njihovim vojaškim ciljem. Razlastitev se nanaša na vso posest.

KAKO JE NA RUSKEM?

(Nadaljevanje z 2. strani)

"Kaj pa ruske žene?"

"Te niso drugačne od naših žena. V Moskvi in Kubješevu sem videl ženski svet, posebno mlajši, ki je bil okusno oblečen. Mlade gospodične so bile odlično počesane in moderno manikirane. Mlade generacije so deležne posebne pažnje. Tramvaji so v Rusiji stalno polno zasedeni. Potniki v tramvaju navadno stoje. Vendar pa je vedno nekaj sedežev praznih in ti so rezervirani za žene z otroci. Ruski tramvaji imajo pa še neko posebnost. Vodijo jih žene, sprevedniki pa so tudi ženskega spola. Potniki plačujejo vozne listke tako, da podajajo denar drug drugemu z roke v roko vse dokler ne pride znesek do sprevednice. Na isti način vrača sprevednica listek potniku."

"Kaj pa živili imajo dovolj?"

"Zadosti. Mislim, da imajo samo kruh na izkaznice in to 500 gramov za osebo na dan, kar je več kot dovolj. Mesnice in tržišča so odprta za svobodno trgovanje."

"Katero rusko mesto vam najbolj dopade?"

"Vsa ruska mesta imajo neko posebno privlačnost. Prav posebno globok vtis pa napravlja mesto Kazan. Mesto je razdeljeno v dva dela. Okrog ogromnih zgradb medicinske fakultete se razvrščajo ogromne moderne zgradbe. Skoro vsa poslopja so sedaj uporabljena za vojaške bolnišnice. Na ogromni ploščavi se dviga Kremlin, to je stolp, ki je star več stoletij. Stari Kazan je zgrajen iz lesa in je zelo slikovit, pa tudi udoben. Tudi druga ruska mesta nudijo veliko zanimivosti, ali o tem bom povedal drugič kaj več."

S tem je časnikar zaključil svoja pripovedovanja o Rusiji.

POLOŽAJ U SLOVENAČKOJ

(Nastavak sa 3 strane)

pobijeno je. Tako je u Mariboru streljan uoči Uskrsa 1942 god. poznati industrijalac Pogačnik, optužen zbog održavanja veza sa četnicima koje Slovenci nazivaju "šumski". Prilikom streljanja 60-godišnji Pogačnik odbio je da mu vezuju oči, držao se veoma srčano. Još pre nego što je odjeknuo plotun, uzviknuo je "Živele Jugoslavijai!" Pao je sa cigaretom u ruci. Zaista divljenja dostojan starina!

U Mislinu je streljano 9 rodoljuba, među njima i poznati industrijalac Čas. U Šamou je streljan sin velikog industrijalca Kraševca. U Celju su streljani nacionalisti Vehover i Golob, oba umetnici, akademski slikari, i trgovac Prislani. Na grozan način ubijen je u Celju istaknuti rodoljub Turnšek, koji je, iako već prešao 65 godina, odmah po objavi rata pošao u Hercegovinu da se tamo bori kao četnik. Otuda se vratio pešice kući. Odmah po povratku uhapšen je. Ženu i dve ćerke su mu zatvorili u kući i ovu zapalili. Turnšek je tako strahovito bijen da mu je polomljena vilica, obadve ruke i noge. Posle uzaludnog ispitivanja - jer srčani starac nije hteo da pusti ni glas iz svog grla, krvnici su ga javno na ulici ubili, kao sastrašujućim primer ostalom stanovništvu.

U Mariboru se skoro svake nedelje strelja 10 do 15 talaca, najvećim delom mladića. Od Uskrsa do danas streljano je preko 700 stanovnika. Optužnica je uvek ista: zbog veze sa "šumskima". Jer "šumski" predstavljaju veliku brigu i strah nemačkih krvnika. Oni su jedini u stanju da još pre vaskrsnuća Jugoslavije bar delimično osвете zločine nad slovenačkim narodom.

Najodaniji sluge "Gestapoa" i najveći krvnici našeg naroda su oni isti Nemci koji su kao manjina uživali takorekći veća prava u Jugoslaviji i od samih nas. Na njihov predlog nemačka komanda pohapsila je po celoj Sloveniji sve devojke i mlade žene iz boljih kuća pa i lepše radnice i seljanke, žigovale ih kao u mračnom Srednjem veku. One nose na plećima dva fatalna slova "M.M." što će reći "Militär Mädchen" - devojka za vojsku. Zatvorene su po specijalnim kućama u koje dolaze nemački oficiri i vojnici da se zabavljaju. Veliki broj ovih jadnica izvršio je samoubistvo.

[illegible]

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la provincia di Grosseto
di:
CARROZZE SARTORI & C. S.p.A.

* Iz »Službenega lista«. »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« št. 50 z dne 24. junija 1942-XX. E. F. objavlja naredbe Visokega Komisarja: Ustanovitev Pokrajinskega korporacijskega sveta, uvedba šolskega patronata, spremembe predpisov za promet v času nočne prometne zapore; zapora in predpisi o potrošnji obvezilnega in zdravilnega materiala, predpisi o rabi plovil v vodah pokrajine, ureditev prejemkov osebju, ki je odsotno s službe brez opravičenega vzroka ali zaradi policijskega ukrepa, raztegnitev predpisov za kolesarski promet na tricikle.

IZREZKI IZ ŽIVLJENJA ZASUŽNJENE DOMOVINE

(ZRCALO LJUBLJANSKEGA "JUTRA" V DNEH: 2., 3. IN 4. JULIJA 1942.)

Dr. Gustav Gregorin

V torek popoldne je v ljubljanski bolnišnici mirno zasul v večnost g. dr. Gustav Gregorin. Novica je presenetila Ljubljančane, ki so uglednega pokojnika cenili ne samo zaradi njegovih spoštovanja vrednih vrlin, marveč to ga zlasti tudi občudovali zaradi telesne in duševne čistosti, ki jo je ohranil vse do svojega 82. leta. Le ožji krog znancev je vedel, da se je dr. Gregorin letos sredi marca na vsakdanjem izprehodu ponesrečil. Na hudi poledici mu je spodrsnilo na Miklošičevi cesti. Poškodba izprva ni bila videti huda in se je g. dr. Gregorin

še nekaj dni držal doma. Ko pa je naposled le poiskal pomoči v bolnišnici, so zdravniki ugotovili zlom noge v kolku. Možato kakor vse drugo je prenašal prikljenjenost na bolniško posteljo. Polagoma so mu žal pešale moči. Poslednji dan junija je po kosilu oslabil, bil pa je še vedno pri popolni zavesti. Ali ob pol 15. uri je v navzočnosti svoje hčerke-edinke za vedno zatisnil oči.

Dr. Gustav Gregorin je imel za seboj dogodkov in velikih doživljajev polno življenje, da o njem pač lahko zapišemo: ni živel zaman. Njegov rod izhaja iz ljubljanske okolice, starši pa so se preselili v Sesano, kjer se je dr. Gustav Gregorin rodil na ugledni domačiji dne. 10. aprila 1860. Ko je dovršil gimnazijo v Triestu, je šel študirat pravo na Dunaj in v Gradec, kjer je bil leta 1882. promoviran. Po koncipientski praksi so ga nastanili kot odvetnik najprej v domačem kraju, živahna delavnost pa ga je zvalila v Trieste. Mnogo je doživel, mnogo videl in spoznal, vse pa je v prirejeni skromnosti in močati ravnodušnosti zaprl vase ter je razvoj dogodkov vedno motril z očesom izkušnega, treznega politika. Od nekdanj so ga zanimala gospodarska vprašanja in je objavil več tehničnih gospodarskih člankov.

Ko se je po prvi svetovni vojni nastanil v Ljubljani, je iznova posegel v gospodarsko in politično življenje. Pravo zadoščenje mu je bilo dano šele z ustanovitvijo senata bivše Jugoslavije, v katerega je bil imenovan tudi on in je ostal njegov član do 26. avgusta 1939. Odtlej je užival pokoj,

toda nikoli v brezdelju. Mnogo je čital, v vsej svetovni literaturi je bil razgledan; prav letos, še nekaj tednov pred svojo nesrečo je prispeval »Jutru« nekaj duhovitih, stilistično svežih manjših prevodov, ker mu je pač delo bilo najplemenitejše razvedrilo. Vse do svoje usodne nezgode je tudi dnevno obiskoval prijatelje pri šahu. Sicer pa je bil ves vdan blaginji svoje družine. V zglede, nikoli skaljenem, harmoničnem zakonu z blago gospo Rozo sta se rodili dve hčerki, izmed katerih pa mu je ostala edinka gospa Danica, absolventka filozofije in soproga prof. kons. Pavla Rančigaja. Trije vnuki in vnučica so mu bili v največje veselje. Zato je smrt srčno doživel »papana« tako hudo prizadela vso družino, čeprav so mu bila usojena visoka leta.

Na svoji zadnji poti bo g. dr. Gustav Gregorin poromal jutri, v petek popoldne, z žal k Sv. Križu. Najtrajnejši spomenik si je izklesal sam s svojim delom in značajem. Ko zagotavljamo ugledni družini toplo sočustvovanje, vemo, da bo zaslužnemu pokojniku med nami trajno ohranjen najčastnejši spomin.

Prof. dr. Fran Ilešič

V sredo zjutraj je umrl na ljubljanski kliniki profesor zagrebske univerze dr. Fran Ilešič. Z njim odhaja v večnost ena najizrazitejših osebnosti slovenskega kulturnega kroga. Uveljavil se je zlasti v zadnjem desetletju pred svetovno vojno, ko je stal v ospredju našega kulturnega življenja. Tudi v dobi med dvema vojnama je dr. Ilešič s svojim obilnim znanstvenim in publicističnim delom nadaljeval idejno borbo za mladostne ideale, vendar je sodeloval večidel v zagrebskih in beograjskih obzornikih in zbornikih. Ni še leto dni, kar se je po težki bolezni, ki jo je bil prebolel v Zagrebu, vrnil v Ljubljano. Bolezen je zarezala globoke brazde v njegovo ostarelo obličje, vendar je še do zadnjih dni hodil po ulicah in se ustavljal z znanci. Srčna bolezen, ki je o nji tožil zadnje mesece, je sedaj nagloma dovršila svoje uničujoče delo. Glas o smrti tega zaslužnega znanstvenika in literarnega delavca je užalostil vse, ki so ga poznali.

Fran Ilešič se je rodil 30. julija 1871 pri Sv. Juriju ob ščavnici. Študiral je na mariborski gimnaziji, nato pa na graški univerzi, kjer je l. 1901 promoviral sub auspiciis imperatoris. Služboval je vse do l. 1919. v Ljubljani, vendar se je že l. 1914 habilitiral na zagrebski univerzi in postal l. 1919. redni profesor za slovenski jezik in literaturo. V literaturo je vstopil že zgodaj. L. 1897 je objavil disertacijo o vzrokih zastoja naše dramatike, l. 1898 je priobčil potopis »Iz Prijekevina v Rim«. Obilno je sodeloval takoj izpočetka v »Časopisu za zgodovino in narodoslovje«, kjer je izšla dolga vrsta njegovih razprav, člankov in kritik, tiščočih se slovenske filologije, literarne in kulturne zgodovine ter zgodovine kulturnih stikov z balkanskimi in ostalimi Slovani. Že tedaj se je izoblikoval v njem nazor, o naši kulturno-politični orientaciji, ki ga je potlej vneto zastopal in predstavljal in ki so ga nasprotniki imenovali novilirizem. Bil je eden najplodovitejših raziskovalcev ilirskega gibanja v slovenski kulturi. Mnogo se je bavil z zgodovino leta osemindesetega in z dobo narodnega prebujenja. Še v zadnjih mesecih je delal na gradivu

iz kulturnopolitične zgodovine svojega rodnega kraja, ki se ga je vedno oklepal z zvesto ljubeznijo.

Prof. dr. Fran Ilešič je bil idealist v teoriji in realist v praksi v najboljšem smislu obeh pojmov. V trenutku, ko je tudi on odložil vse zemeljsko in prešel v zgodovino naše kulture, ni mogče premočiti, kaj šele kritično oceniti njegovega obsežnega in nepreglednega dela ter njegovih idej in presoditi vpliva njegovih spisov. Z njim odhaja v večnost poštenjak, neumorni kulturni delavec, razgledani znanstvenik, človek širokega in plemenitega srca. Živel bo še dalje ne samo v spominu vseh, ki so ga poznali, marveč tudi v kulturni zgodovini Slovencev in Hrvatov. Po dolgem delavnem dnevu življenja mu bodi lahek večni počitek v ljubljani domači zemlji!

Franc Strah — žrtev atentata

Na praznik popoldne je postal žrtev nepreračunljivega obračunavanja bivši urednik »Slovenca« g. France Strah. Vest je globoko pretresla predvsem njegovo družino, pa tudi velik krog njegovih prijateljev in znancev ter stanovskih tovarišev.

V svojem rojstnem kraju si je postavil hišico, kjer je v srčnem zakonu z go. Marjeto živel predvsem za svoje tri majhne otroke, katerih najmlajši je šele pol leta star. Krogla iz morilčevega orožja je nenadno ugasnila življenje neutrudno delovnega moža.

Francetu Strahu bomo ohranili lep spomin, njegovi družini pa izrekamo naše odkritosrčno sožalje.

Še en atentat

Iz Gorizle poročajo o novem zločinu neznanh zlikovcev, izvršenem nad 63letnim fašistom in občinskim svetovalcem Giovannijem Princijem iz Cera Superiore, občina San Martino di Quisica. Princij je stanoval v prvem nadstropju skromne kolonske hiše v Ceru. Kmalu po 22. uri, ko sta se z ženo odpravljala spat, sta skozi nezaklenjena vrata vdrla dva neznanca. Eden je ostal kot straža pri izhodu, drugi pa je držal v rokah velik pišmski voj ter je šel naravnost proti Princiju, kakor da mu hoče izročiti pismo. Mož je mislil, da gre v resnici za kak važen nalog in je posegel po pismu. V tem trenutku pa je neznanec začel streljati s pištolo, ki jo je imel skrito za pismom. Štirje strelji so zadeli Princija v glavo in se je takoj zgrudil mrtev. Po izvršitvi tega groznega zločina sta oba napadalca, ne meneč se za ženo, ki je omedlela in padla na truplo svojega moža, izginila v temi.

Na strele so kmalu prihiteli sosodje ter poklicali fašiste, karabinjerje in ostale važečane na pomoč. Vsi so se odpravili na zasledovanje, ki pa je ostalo brezuspešno. Stari Princij je bil vpisan v Stranko že od leta 1923. in je bil znan kot trden fašist. Imel je pet sinov, od katerih eden služi kot dobrovoljec v milici; vseh pet mladeničev je včlanjenih v Fašijo v San Martino di Quisica. Zločinci so si tedaj izbrali za žrtev starega preizkušnega fašista, dobro poznavajoč njegov ugled in njegovo prekaljeno fašistično prepričanje, zato so nanj izlili svoj komunistični srd.

(Nadaljevanje na 5. strani!)

IZ TRPEČE DOMOVINE

(NADALJEVANJE S 6. STRANI)

Izpred vojnega sodišča

Ljubljanski odsek vojaškega teritorialnega vojnega sodišča je proglasil naslednjo sodbo

1.

v zadevi proti Bartolu Stanišlavu, sinu Franceta in Franciške roj. Obrstan, rojenemu na Jelovcu pri Sodražici 16. marca 1. 1921, prebivajočemu v Ljubljani v zapori, ki je bil obtožen,

a) zločina v smislu 4. čl. Ducejevega razglasa z dne 3. oktobra 1941, ker je še pred 16. aprilom 1942 pripadal organizaciji, ki je imela namen nasilno prevrniti gospodarski in socialni red, kakor se je ustanovil v državi;

b) zločina v smislu čl. 16. istega razglasa, ker je od 12. marca do 16. aprila 1942 pripadal oboroženi skupini;

nadalje

a) zločina v smislu 2. čl. Ducejevega razglasa z dne 24. oktobra 1941, ker je od 12. marca do nedoločenega dne v aprilu 1942 posedoval brez predpisanega dovoljenja vojaško puško;

b) zločina v smislu 7. čl. Ducejevega razglasa z dne 3. oktobra 1942, ker je na področju Novega mesta 13. marca 1942 napadel pripadnike Oboroženih sil na ta način, da je sodeloval s svojo skupino pri navalu na avtomobil, v katerem je bilo nekaj italijanskih oficirjev, pri čemer sta bila ubita major Paccinati Francesco in karabinjer Menregalli Secondo;

c) zločina v smislu prej omenjene določbe, ker je v Žužemberku 25. marca 1. 1942 napadel pripadnike italijanskih Oboroženih sil tako, da je sodeloval s svojo skupino pri napadu na vojašnico »Kr. Karabinjerjev, pri čemer je bil ranjen brigadir Valente Mario.

Iz teh razlogov se na osnovi člena 483. C. P. P. obtoženi Bartol Stanišlav proglasa za krivega pripisanih mu zločinov in se obsoja na smrt z ustrelitvijo.

Odreja se enkratna objava izvlečka sodbe v listih »Piccolo« v Trstu in »Jutro« v Ljubljani.

IZ LJUBLJANE

Nov sekvestor pri Putniku. Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je z odločbo postavil na mesto fašista Ivana Baptista Laghija za sekvestra »Putniku« d. d., društva za saobračanje putnika i turista v Beogradu, fašista odvetnika Karla Cheretja, in sicer glede vsega in vsakršnega poslovanja s premočninami in nepremičninami ljubljanskih pokrajin.

— Nova kanonika ljubljanskega kapitlja. »Slovenski dom« poroča, da je sveti oče Pij XII. v posebni buli imenoval dva nova kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja. Namesto pokojnega protonotarja kanonika Ivana Sušnika je imenovan župnik Ivan Gogala, uršulinski spiritual France Koretič pa je imenovan za kanonika namesto pokojnega dr. Alojzija Merharja.

— Razdeljevanje in prodaja vina. V zvezi s čl. 3. naredbe Visokega komisarja s predpisi o ureditvi preskrbe z vinom z dne 17. maja t. l. sporoča Prehranjevalni zavod Visokega komisarijata, da smejo veletrgovci in proizvajalci prodajati vino detajlistom in gostinskim obratom proti predložitvi »bonov«, ki jih interese dobijo pri Sindikatu trgovcev z vinom.

— Razdeljevanje drv za kuho. Mestni preskrbovalni urad bo razdelil manjšo količino drv onim, ki jih nimajo niti za kuho. Pri razdeljevanju se bo pa urad natančno

ravnal po odredbi Visokega Komisarijata, da je dovoljeno prodajati drva samo za kuhanje hrane in sicer za en mesec po 0.8 kg na dan za osebo. Izključeni od dobav pa so oni, ki imajo zalogo drv, ki imajo plin ali pa so posestniki gozdov.

u — Kot oreh debel, nedozorel krompir nekateri že kopljejo. Opozorjamo prebivalstvo, da mora krompir popolnoma dozoreti, ker je nezrel krompir kolikor toliko strupen in zdravju zelo škodljiv.

S Spodnje Štajerske

Šolski grad Vurberk. V Nemčiji so posamezni gradovi namenjeni političnemu šolanju pripadnikov narodno socialistične stranke. Tudi štajerski Heimatbund ima zdaj takšno grajsko šolo. V ta namen je bil izbran vurberski grad, ki ga je preteklo sredo, 1. julija, vodja Heimatbunda Franz Steindl izročil svojemu namenu. Vurberski grad je med najstarejšimi na Spodnjem štajerskem. Z njega je lep razgled po Dravskem polju in po Slovenskih goricah. V teku zadnjega leta so grad preuredili, da bo zdaj služil vzgoji voditeljev Heimatbunda. Se te dni bodo šli na grad prvi tečajniki. »Tagespost« pravi k temu: Tako bo šolski grad postal žarišče nemške volje na Spodnjem štajerskem.

V Slovenskih Konjicah je bil sklican zbor ženske posade v Lavričevi usnjarni. Govornik Mascher je govoril o namenu organizacije žensk v okviru Heimatbunda. V konjskem kinu pa je bil prirejen v prid nemškega Rdečega križa koncert nemških in italijanskih skladb. Ustanovljena je bila tudi amaterska igralska družba, ki se bo v nedeljo 5. t. m. prvič predstavila.

Podpore za vzgojo otrok. Nemški prebivalci na Spodnjem štajerskem, ki imajo najmanj 4 otroke, prejmejo za njih vzgojo podporo, če so otroci nemški pripadniki, zdravi ter duševno in v pogledu značaja vzgojljivi.

Godba Hitlerjeve mladine je povabljen na Poljsko. Generalni guverner dr. Franck je povabil godbo mariborske Hitlerjeve mladine na Poljsko.

Z Gorenjskega

Vsi gorenjski obratovodje so bili klicani na zborovanje v Dom stranke v Kranju. Prvi je govoril deželni socialni skrbnik Berger iz Celovca, ki je rekel: Totalna vojna zahteva od vsakogar v domovini, naj bo obratovodja ali navaden delavec, da zastavi vse svoje sile. Gorenjsko, ki ima na razpolago še vse moške delovne sile, mora še posebno prispevati. Usodni boj nemškega naroda silijo v to, da se ni mogoče odreči nobenemu človeku. Vsak obratovodja ima naročilo od vsega naroda in je zato vsemu narodu odgovoren za delovne uspehe svojega obrata. Nato je govoril okrožni vodja dr. Hochsteiner iz Radovljice, ki je rekel, da so se že pojasnila vprašanja, ki so za nemški narod odločilnega pomena. Ostro je nastopil proti tistim, ki rušijo mir Izrekele je pričakovanje, da bodo Gorenjci rade volje stopnjevali svoje delo. V imenu prisotnih je zagotovil okrožni načelnik obratovodij, da bodo gorenjski obratovodje s svojimi nameščenici zvesto sodelovali v sedanjem boju.

Policijski radio v avtomobilu, ki ga ima na razpolago okrožno propagandno vodstvo v Kranju, je že precej časa na poti po vsem okraju. Dan za dnem je v službi. Enkrat poziva k prireditvam, drugič vabi k zbirki blaga in tkanin ter sodeluje pri zborovanjih, sportnih prireditvah in nastopih.

V Stari Loki je bil v okrašen dvorani svečan sprejem za zaobljubo novih članov,

ki so bili sprejeti v koroški Volksbund. Govoril je krajevni vodja Burger.

V Ihanu imajo nov otroški vrtec, o katerem pravijo, da je med najlepšimi na Gorenjskem. Te dni ga je obiskal okrožni vodja Piltz iz Kranja z različnimi drugimi uradniki. Na igrišču so rajali malčki v rdečih igralnih oblekah in z rumenimi slamniki. Pell so nemške otroške pesmi.

V Medvodah so bile sklicane ženske k posebnemu tečaju za voditeljice celic in blokov. Prišle so ženske iz St. Vida, iz Smartna, iz Smlednika in iz Medvod. Govorila je okrožna ženska voditeljica Ebbe-nau.

V Smartnem pri Litiji je bil zaključen nemški tečaj za odrasle. Zaključni večer se je začel z igranjem na harmoniko. Nato je otroška skupina zapela pesem »O Glöckle von Helmtalle«.

Iz Srbije

General Nedić o londonskih emigrantih. O priliki obletnice kosovske bitke je imel srbski ministrski predsednik general Nedić govor po radiu, v katerem je obsodil neposredne povzročitelje vojne in emigrante, ki se nahajajo pri londonski vladi. Ministrski predsednik je dejal med drugim, da so ti ljudje zavestno potegnili svojo domovno v vojno, samo da bi zadovoljili svojim ambicijam in koristim.

Premoženje sovražnih držav je treba prijaviti. Po odredbi generalnega pooblaščenca za gospodarstvo v Srbiji je treba prijaviti vse premoženje sovražnih držav in njihovih državljanov. Z njim je mogoče razpolagati samo z dovoljenjem generalnega pooblaščenca. Po tej odredbi je treba prijaviti tudi premoženje fizičnih in juridičnih oseb, ki živijo v sovražnih državah, čeprav niso njihovi državljanji.

Tečaj za okrožne načelnike in župane. Od 24. do 29. junija je bil v Nišu tečaj, ki se ga je udeležilo 22 okrožnih načelnikov in 389 županov z okrožij Leskovac, Niš in Zajčar. Po strokovnih predavanjih referentov nemške vojaške uprave, je državni svetnik dr. Turner razložil smernice nemške državne uprave. V svojem odgovoru je notranji minister Acimović zagotovil lojalnost srbskega upravnega aparata in pripravljenost Nedićeve vlade za sodelovanje pri obnovi nove Evrope.

Bivšega poslanca Djuro Mikašinovića so pred dnevi pokopali na novem beograjskem pokopališču. Pogreba se je udeležilo več znanih srbskih politikov ter pokojnikovi prijatelji in znanci.

Iz Hrvatske

Hrvatska policija vključena v milico. Poročali smo že, da je izšla zakonska odredba, po kateri so policijski častniki in moštvo od 24. junija naprej vključeni v ustaško milico. Zakon med drugim tudi odreja, da policijski častniki in moštvo ne smejo biti člani zasebnih društev.

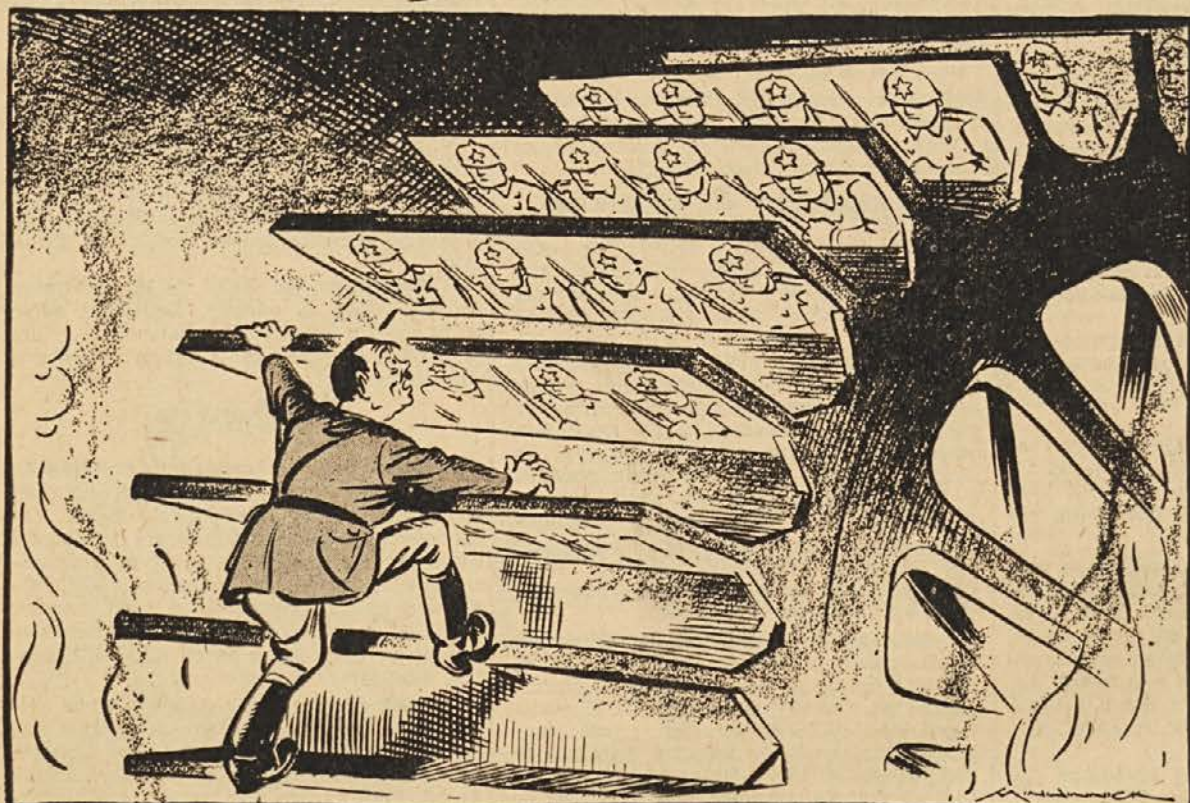
Napredovanje v Poglavnikovih telceni straži. Z odredbo Poglavnika so napredovali podpokolnik Jure Francetič in Ante Moškov ter major Vilko Pečnikar za ustaške polkovnike v Poglavnikovi telesni straži.

— Iz hrvatske železarske industrije. Kakor je znano, so poljetja družbe Jugoslovenski čelik d. d. skupaj z veliko železarno v Zenici odpadla na področje Hrvatske. Družba je spremenila svoje ime v Hrvatska železarska in topilniška d. d. v Sarajevu. Hrvatska vlada je sedaj izdala zakonski dekret, s katerim se delniška glavica te družbe poviša od 500 na 700 milijonov kun.

Nove pošne znamke. V promet so prišle nove pošne znamke po 2 kun

ČEŠKA NA PADOČE

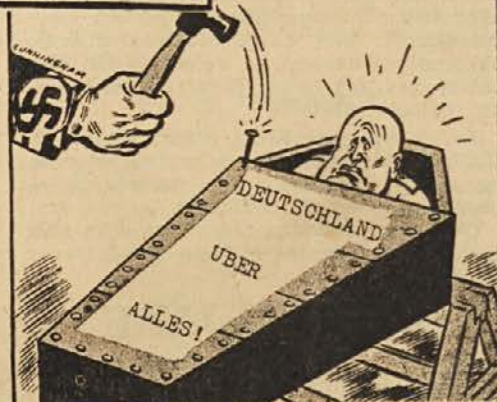
DOLFE STOČE:

TEŽKE SO
TELE STOPNJICE!
SAPE MOČNO
MANJKA MI,
SRCE ŠIBKO,
PLJUČA VOTLA,
SLABA SE
OBETA MI!

STOKRAT SMO JIH
POKOPALI,
STOKRAT SMO JIH
POMANDRALI,
AL' JIH NIKDAR
KONCA NI!
AL' JE RES, KAR
JOŽE PRAVI,
DA JIH JE ZA
TISOČ DNI?!

FAŠIZEM
V
PRUSIJASKEM ZAVZNIŠKEM
←→
OBJEMU

TAM PREK' MORJA,
TAM Z ZAHODA
VSE MI BOLJ SMRDI!
ROOSEVELT MEŠA,
CHURCHILL PREŠA,
DA SE VSE KADI!
IZ OBLAKOV LUNA ŠPEGA,
SAM MI BOLFE V NJI SEDI!
STRAH MU LEZE V KOLENA,
SRCE V HLAČE MU POLZI!

